

naturligvis ikke, at det kan være heldigt gennem en Udvalgsbehandling at søge at rette nogle iøjnefaldende Fejl. Der er ogsaa det Forhold, der gør sig gældende, at Fejl bedre kan overskues, efter at Loven er traadt i Kraft, og dette gælder særlig et Punkt, som er berørt af en eller maaske to foregaaende Talere, nemlig om Dommerfuldmægtigenes Adgang til privat Arbejde. Jeg nærer ingen Tvivl om, at det er urigtigt, at de har privat Arbejde, og at man maa komme bort derfra, men jeg tror, at naar man vil bort derfra, maa det ske ved en senere Lovgivning. Den vil ikke blot lige saa godt, men bedre end den nuværende kunne raade Bod paa den Ulempe, som det er, og jeg tvivler heller ikke om, at naar hele Organisationen ret træder i Kraft, vil det ogsaa være ganske nødvendigt at faa den Reform sat igennem, at Dommerfuldmægtigenes private juridiske Forretningsvirksomhed fjernes. Det er jo en vis Ting, at det til syvende og sidst kommer an paa, hvem der udfører Dommerforretningerne, men Personerne dannes af Systemerne. Lige saa vist som det er, at mange Jurister er uddannede af det gamle, kriminelle System og har levet et langt Liv under det og er — jeg vil ikke sige har stirret sig blinde paa det, men er blevet omdannet af det, saaledes vil ogsaa først Retsreformens Principper kunne virke rigtigt, jeg havde nær sagt ikke blot, naar der er kommet en helt ny Stamme — man maa foreløbig begynde med hele den gamle Stamme — af juridiske Embedsmænd, men naar Stammen er blevet gennemtrængt af Retsreformens Aand og har vundet Kendskab til og har faaet Kærlighed til den, og den har paavirket deres Personer. Man maa ikke tro, at noget saadant virker øjeblikkelig, men man kan tro, at det vil virke i Tidens Løb, at har man det gode Princip, vil ogsaa de gode Personer komme.

Jeg vil gerne tillade mig til disse Par Ord at knytte en Lykønskning til dem, der fører Reformen igennem. Det kan være, at større eller mindre Held ved et Sammentræf af gunstige Omstændigheder og gunstige politiske Forhold har medvirket, men det er dog en uvisnelig Ros for den Regering, som fører den igennem; at den naar at sætte Retsreformen igennem. Dertil vil jeg gerne knytte en Tak til dem, der har arbejdet i mange Aar paa Retsreformen, ogsaa dem, der har arbejdet her i Tinget derpaa. De fleste af de første er vel døde, det har jo været snart 70 eller 80 Aar — jeg ved ikke hvor længe. Men blandt de sidste vil jeg tillade mig særlig

at fremhæve Formændene for de Udvalg, der har været nedsatte, saavel af det andet høje Ting som af Landstinget.

Harald Jensen: Efter de Udtalelser, der er faldet fra de forskellige Partiers Ordførere her i Dag, og som alle gaar ud paa at hilse de foreliggende Lovforslags Gennemførelse med Glæde, ser det jo ud til, at det skal lykkes os at føre denne Sag igennem, som nu i saa mangfoldige Aar har beskæftiget Rigsdagen. Jeg skal ogsaa udtale Ønsket og Haabet om, at det nu skal lykkes at faa en Ende paa denne Sag, saaledes at vi kommer, om jeg saa maa sige, paa fast Bund i saa Henseende. Thi naar der er to Systemer, som begge er saa at sige gældende Lov, nemlig det System, som indeholdes i det foreliggende Lovforslag, der som allerede tidligere berørt har været vedtaget et Par Gange her i Rigsdagen, og den nugældende Ordning, det ene liggende paa Trapperne, det andet værende ved at forsvinde, bringer det Usikkerhed i mange Forhold, vel navnlig for dem, som skal uddanne sig til at benytte den Retspleje, som skal føres her i Landet. Jeg kan derfor, som sagt, føje mine gode Ønsker til, hvad der er sagt.

Det ærede 3die Medlem for 2den Kreds (Godskesen) tog ligesom bevæget Afsked med det hittidige System, og jeg kan saa godt forstaa det. Han udtalte blandt andet, at et saadant System efterhaanden var vokset sammen med Folket, og at Folket havde Tillid til det. Men alt beror jo dog paa, fra hvilket Standpunkt man ser det. Jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlems Erfaringer gaar i den Retning, som hans Udtalelser angav. Jeg tvivler ikke om, at i den, jeg havde nær sagt Verden, navnlig den juridiske Verden, hvori det ærede Medlem bevæger sig, er Stemningen saaledes. Men vi andre, der bevæger os noget mere nede i Befolkningens Masser, hører meget ofte stærke Klager over og mærker meget ofte stor Utilfredshed med den Retsordning, vi har. Derfor er det ganske naturligt, at vort Syn ikke bliver det samme som det ærede Medlems.

Jeg hilser ogsaa det foreliggende Lovforslag med Glæde, fordi jeg føler mig overbevist om, at det vil gøre Ret mange Steder, hvor der hidtil er gjort Uret. Naar jeg siger, at der hidtil har været gjort Uret, være det langt fra mig at lægge Skylden paa de Mænd, som har udøvet Retsplejen, de har sikkert som Regel altid virket efter bedste Overbevisning og efter bedste Eyne, men Systemet har været saaledes, hvad der ogsaa